

یاسای خویندنی بالاو لیکۆلینهوهی زانستی ههریمی کوردستانی عێراق

بهناوی خوای بهخشندهو میهرهبان
بهناوی گهلهوه
نهنجومهنی نیشتمانی کوردستانی عێراق
ژماره‌ی به‌یار: ۳۰
میژووی به‌یار: ۱۹۹۳/۶/۹

«به‌یار»

به‌پیتی حوکمه‌کانی برگه‌ی (۱) له‌ماده‌ی (۵۶) ی یاسای ژماره‌(۱) ی سالی ۱۹۹۲ و له‌سه‌ر پیشنیاری نهنجومه‌نی وه‌زیران، نهنجومه‌نی نیشتمانی کوردستانی عێراق له‌دانیشتنی رۆژی ۱۲/۵/۱۹۹۳ دا به‌یاری ده‌کردنی نه‌م یاسایه‌ی دا:

یاسای ژماره‌(۱۲) ی سالی ۱۹۹۳ یاسای خویندنی بالاو لیکۆلینهوه‌ی زانستی ههریمی کوردستانی عێراق

ماده‌ی یه‌که‌م:

- مه‌به‌ست له‌م وشانه‌ی خواره‌وه بو مه‌به‌ستی نه‌م یاسایه‌ماناکانی ته‌نیشتیانه:
- ۱- کوردستان: کوردستانی عێراق.
 - ۲- ههریم: ههریمی کوردستانی عێراق.
 - ۳- نهنجومه‌نی نیشتمانی: نهنجومه‌نی نیشتمانی کوردستانی عێراق.
 - ۴- نهنجومه‌نی وه‌زیران: نهنجومه‌نی وه‌زیرانی ههریم.
 - ۵- نهنجومه‌ن: نهنجومه‌نی خویندنی بالاو لیکۆلینهوه‌ی زانستی ههریم.
 - ۶- ده‌زگا: ده‌زگای په‌یمانگا هونه‌رییه‌کانی ههریم.

ده‌روازه‌ی یه‌که‌م داهه‌زاندن و ناما‌له‌ج‌ه‌کان

ماده‌ی دووهم:

نهنجومه‌نیکی به‌پیتی نه‌م یاسایه‌بو خویندنی بالاو لیکۆلینهوه‌ی زانستی پتکدی که به‌پیتی ماده‌(۱۰) ی یاسای ژماره‌(۳) ی سالی ۱۹۹۲ به‌سه‌روکایه‌تی نهنجومه‌نی وه‌زیرانه‌وه‌ده‌به‌سترتنه‌وه.

ماددهی سٲٲهه:

نه نٲوومه ن سٲاسه تی خوٲندنی بالاو لیٲکۆلینه وهی زانستی بو ده زگاگانی خوٲندنی بالا له ههر ٲٲمدا داده ٲٲژهی و نه خشه ی تاییه تی بو زانکۆکان و ده زگای په ٲیمانگا هونه رییبه کان ده کٲشی و له یهک نه خشه دا بو هه موو ههر ٲٲمی رٲکده خا و سه رپر هشتی جٲبه جٲ کردنی به باشی ده کا و کۆنکره ده به سٲی و کاروباری نٲردراوان و هاتووان (المبعوثین و الوافدین) و په یوه ندیی رۆشنییری به رٲوه ده با.

ماددهی چواره م:

نه نٲوومه ن به سه رۆکایه تی سه رۆکی نه نٲوومه نی وه زبران و نه نداهه تی نه مهانه ٲٲکدی.

- ١- جٲگری سه رۆکی نه نٲوومه نی وه زبران جٲگری سه رۆک .
- ٢- وه زبری په روه رده .
- ٣- سه رۆکه گانی زانکۆگانی ههر ٲٲم .
- ٤- سه رۆکی ده زگای په ٲیمانگا هونه رییبه گانی ههر ٲٲم .
- ٥- جهوت له نه نداهه تی ده سه گانی ده رس و وتنه وه (الهیئات التدرسیه) له وانهی به ٲله ی ٲرۆفیسۆر (استاذ) یا ٲرۆفیسۆری یاریده رده (استاذ مساعد) له کاتی ٲٲوستیدا له گه ل له به رچا و گرتنی بواره گانی ٲسپوریدا .

ماددهی ٲٲنجه م:

نه نٲوومه ن نه م نه رک و تاییه تکاری یانه به جٲ دینی:

- ١- ٲٲیار له سه ردانی نه خشه ٲٲوسته گانی په ره ٲٲدانی به رنامه کان و هاندانی بزوتنه وهی دانان و لیٲکۆلینه وهی زانستی و وه رگٲران له زانکۆکان و په ٲیمانگا هونه رییبه گاندا .
- ٢- دانانی نه خشه ی ٲٲوست بو هاندانی زانستی و ئاکادیمی زمان و رۆشنییری ئاشووری و تورکمانی له کوردستاندا .
- ٣- ٲٲشکه شکردنی ٲرۆژه ی بوجه ی گشتی زانکۆکان و په ٲیمانگا هونه رییبه کان .
- ٤- دانان به ده زگا زانکۆبی و زانستیه بیانییه گاندا و ٲٲیار له سه ردانی بنچینه گانی هاوتایی (تعادل) ٲله و باوه رنامه زانستی یه کان .
- ٥- دیاریکردنی بنچینه گشتیه گانی وه رگرتن له زانکۆ په ٲیمانگا گاندا .
- ٦- ٲٲشنیاز کردنی دامه زرانندی زانکۆی تر یا هه لوه شانده نه وه یا له یه کدان یا گواسته نه وهی هه ندٲکیان له ههر ٲٲمدا .
- ٧- ٲٲیار له سه ردانی کردنه وهی کۆلیج و په ٲیمانگای نو ی له ههر ٲٲمدا .
- ٨- ٲٲشنیاز کردنی دامه زرانندی سه رۆکه گانی زانکۆکان و سه رۆکی ده زگا و عه مه ده گانی کۆلیجه کان و په ٲیمانگا هونه رییبه کان له ههر ٲٲمدا .
- ٩- ٲٲیار له سه ردانی رٲکه و تنامه ی هاوگاری رۆشنییری و زانستی له گه ل لایه نه کان و زانکۆکان و ده زگاگانی تر له ده ره وهی ههر ٲٲمدا .
- ١٠- نامه ده کردنی راپۆرتی سالانه سه باره ت به باری خوٲندنی بالا له ههر ٲٲمدا و ٲٲشکه شکردنی به نه نٲوومه نی وه زبران .

- ۱۱- سه‌لماندنی رتیکه و تنامه دووقولیه‌کانی نیتوان زانکۆکان و ده‌زگا و ده‌زگا زانستی و رۆشنبیرییه‌کان له ده‌ره‌وه‌ی هه‌رتیما.
- ۱۲- پێشنیاز کردنی دامه‌زراندنی کارگه‌رانی په‌یوه‌ندیی رۆشنبیری له ده‌ره‌وه‌ی هه‌رتیما له کاتی پتیبستی دا.
- ۱۳- ده‌رکردنی رێنمایی بۆ به‌ده‌یه‌تانی ئه‌و نامانجانیه‌ی سه‌ره‌وه‌.

ماده‌ی شه‌شم:

ئه‌نجوومه‌ن مقررریکی ده‌بی بۆ به‌رتیوه‌بردنی کاروباری ئه‌نجوومه‌ن که له‌لایه‌ن ئه‌نجوومه‌نی وه‌زیرانه‌وه له پسه‌پۆرانی بواری خوتیندنی بالا داده‌مه‌زری و نه‌رگی رتیکه‌خستنی به‌رنامه‌ی کاری ئه‌نجوومه‌ن و نووسینی مه‌حزه‌ری کۆبوونه‌وه‌کانی و تۆمارکردنی بریارو نامۆزگاری و راپۆرته‌کانی به‌جێ دینی و راگه‌یاندنیه‌ن به‌لایه‌ن په‌تیه‌ندیده‌ره‌کان له‌ماوه‌ی هه‌فته‌یه‌که‌دا له ده‌رچوونیه‌انه‌وه به‌دواداچوونی ئه‌م کاروبارانه‌ لای ئه‌ولایه‌نانه‌ی پیه‌یانر گه‌یه‌نراوه زانیینی ئه‌و هه‌نگاوانه‌ی بۆیان نراوه به‌رزرکرنه‌وه‌ی راپۆرت له‌باره‌یه‌انه‌وه بۆ ئه‌نجوومه‌ن.

ماده‌ی هه‌وتهم:

ئه‌نجوومه‌ن بۆی هه‌یه له‌یه‌نه‌ی هه‌میشه‌یی یا کاتی له ئه‌ندامانی یا له‌که‌سانی تر به‌پیتی پتیبستی پتیک بیتی بۆ لیکۆلینه‌وه‌ی ئه‌و باسانه‌ی ده‌خه‌رتنه‌ به‌رده‌م ئه‌نجوومه‌ن و ناماده‌کردنی راپۆرت له‌باره‌یه‌انه‌وه پتیش سه‌یرکردنی ئه‌و باسانه‌.

ماده‌ی هه‌شته‌م:

ده‌زگاگانی خوتیندنی بالا و لیکۆلینه‌وه‌ی زانستی له‌مانه‌ پتیکدین.

- ۱- زانکۆکانی هه‌رتیم.
- ۲- ده‌زگای په‌یمانگا هونه‌رییه‌کان له هه‌رتیما.

ده‌روازه‌ی دووهم زانکۆکان

ماده‌ی نۆیه‌م:

زانکۆ شویتنی ئارامیه‌یه (حرم آمه‌ن) و مه‌له‌بندی تیشکدانه‌وه‌ی شارستانی و فیکری و زانستی و ته‌کنیکیه‌یه له‌کۆمه‌لداو خاوه‌نی که‌سایه‌تیه‌یه‌کی مه‌عنه‌ویی سه‌ریه‌خۆیه‌وه ئه‌نجوومه‌نیتیک کاروباری به‌رتیوه‌ ده‌با.

ماده‌ی ده‌یه‌م:

زانکۆ له‌ کۆلیجه‌کان و مه‌له‌بنده‌کانی لیکۆلینه‌وه‌وه هه‌ر داموده‌زگایه‌کی پتیبستی تر له‌ بواره‌کانی زانستی تیسۆری و پراکتیکی پتیکدی که‌ به‌پیتی په‌یره‌ویکی تاییه‌تی داده‌مه‌زرتیرین.

ماده‌ی یازده‌یه‌م:

ئه‌نجوومه‌نی زانکۆ ده‌سته‌ی زانستی و به‌رتیوه‌به‌رتیبی بالا به‌ له‌ زانکۆدا وله‌م

که سانه پیکدی:

- ۱- سه روکی زانکو
- ۲- عه میده کان
- ۳- هه ردوو یاریده ده ری سه روکی زانکو
- ۴- دوو ئەندام له دهستهی ده رس و تنه وهی زانکو که له لایهن دهسته وه بو ماوهی دوو سال هه لدر برتیر دین و دهستی نوێ بکریته وه.

مادهی دووا زده یه م:

ئه نچوومه نی زانکو ئەم تایبه تکاری یانه به جی دینی:

۱- تایبه تکاری به زانستییه کان:

- ا- بریار له سهردانی نه خشی وهرگرتن بو خوتیندی سه ره تایبی له کولبجه کاندا.
- ب- بریار له سهردانی نه خشی لی کولبجه وهی زانستی کولبجه کان و نهو مه لبه نده زانستی یانه ی پت یانه وه به ندن.
- ج- بریار له سهردانی نه خشی دابینکردنی پتو بستیه کانی خوتیندن.
- د- بریار له سهردانی نه خشی کردنه وهی بهش و لق و مه لبه نده زانستییه کان.
- ه- بریار له سهردانی باسه کانی خوتیندن و دابهشکردنیان به سه ر ساله کانی خوتیندن له کولبجه کاندا.
- و- بریار له سهردانی نه خشی دابینکردنی ئەندامانی دهستهی ده رس ووتنه وه.
- ز- به خشی نی پله ی زانستی به ئەندامانی دهستهی ده رس ووتنه وه.
- ح- بریار له سهردانی جیبه جی کردنی نه خشی وهرگرتن بو خوتیندی بالا.
- ط- به دوو اچوونی بهرنامه کانی هه لسه نگانندی ئەندامی دهستهی ده رس ووتنه وه.
- ی- بریار له سهردانی بهرنامه کانی خوتیندن و دهسکاریکردنیان به مه به سستی چه سپاندنی باری زانستی.

۲- تایبه تکاری یه ئیدارییه کان

- ا- بریار له سهردانی نه خشی به یوهندی یه دوو قولبیه کانی روشنبیری له گه ل زانکو ده زگا زانستییه کانی ده ره وهی هه رتیمدا و جیبه جی کردنیان،
 - ب- به لیتی به ستن له گه ل ئەندامه بیانییه کانی دهستهی ده رس ووتنه وه و هونه رکاراندا.
 - ج- دامه زانندی ئەوانه ی ده رس ده لینه وه له خاوه نانی باوه رنامه ی دوکتورا و ماجستیر و هاو تاکانیان.
 - د- په سندرکدن (نیفادو ئیعهاره) و موله تی خوتیندن له ناوه وهو ده ره وهی هه رتیمدا.
 - ه- بریار له سهردان و جیبه جی کردنی نه خشی راهینان و مه شق پیکردنی کارگیرانی زانستی و به رتیه بردن.
 - و- بریار له سهردان و جیبه جی کردنی نه خشی (میلاک) زانستی و به رتیه به ریتی کولبج و مه لبه نده زانستییه کان.
- #### ۳- تایبه تکاری به داراییه کان
- ا- بریار له سهردانی جیبه جی کردنی نه خشی بودجه ی سالانه و بهرنامه ی

(استیراد) ونه خسه‌ی (استشمار) راسته و خو به ریک‌خستن له گه‌ل لایه‌نه په یوه‌ندی‌داره‌کان له هه‌ر تېمدا.

ب- سه‌ل‌ماندنی برپاره‌کانی لیژنه تاییه‌تیه‌کان سه‌بارته به گوزاندنه‌وه (شطب) و نرخاندن و به‌کرتیدان و فروشتنی مال و مولکی گوزاروه و نه‌گوزاروه‌ی زانکو.

ج- برپار له‌سهردانی دوا حساب (الحساب الختامی).

د- نه‌نجوومه‌ن بۆی هه‌یه هندی له ده‌سه‌لاته‌کانی خو‌ی به‌سه‌روکی زانکو

بسپیری.

مادده‌ی سیازده‌یه‌م:

ده‌بی نه‌وه‌ی به‌سه‌روکی زانکو داده‌م‌زری باوه‌نامه‌ی دکتوری هه‌بی و له‌پله‌ی پروفیسور یا یاریده‌ده‌ری پروفیسور دابی و خزمتی له ده سال که‌متر نه‌بی نه‌مه دوا‌ی هه‌لبژاردنی له‌لایه‌ن نه‌و نه‌ندا‌مانه‌ی ده‌سته‌ی ده‌رس ووتنه‌وه له‌زانکو‌دا که‌له‌پله‌ی پروفیسوری یاریده‌ده‌رو به‌ره‌وژوودان و دامه‌زاندنیشی به‌برپاری لایه‌نی په‌یوه‌ندی‌دار و به‌پیتی یاسا ره‌چاو‌کراوه‌کان و بۆ ماوه‌ی چوار سال ده‌بی.

مادده‌ی چوارده‌یه‌م:

سه‌روکی زانکو نه‌م ده‌سه‌لاتانه‌ی هه‌ن.

ا - سه‌روکایه‌تی کردنی نه‌نجوومه‌نی زانکو بانگ کردنی بۆ کوپونه‌وه‌ی ناسایی و ناساییه‌کان و جتیبه‌جتی کردنی برپاره‌کانی و نوینه‌رایه‌تی کردنی زانکو له له به‌رده‌م گشت لایه‌نه‌کان دا.

ب- به‌رتویردنی کاروباری زانستی و نیداری و دارایی زانکو به‌پیتی حوکمه‌کانی یاسا و په‌یره‌وو برپاره‌کانی نه‌نجوومه‌نی خو‌تندنی بالاو لیک‌کولینه‌وه‌ی زانستی و نه‌نجوومه‌نی زانکو.

ج- به‌رتویردنی مال و مولکی گوزاروه و نه‌گوزاروه به‌پیتی یاسا و په‌یره‌وو رتنامه‌یه کارپیت‌کراوه‌کان.

د - دابه‌شکردنی قازانجی کتیب (عیاده) کان‌ی راویژکاری و ته‌رخانکردنی ۴۰٪ بۆ زانکو که ده‌خریته سنووقیکی تاییه‌تیه‌وه‌و بۆ په‌ره‌پیدانی چالاکییه زانستی و خزمه‌تگوزاری به‌کانی ته‌رخان ده‌کری هه‌روه‌ها دابه‌شکردنی ۶۰٪ به‌سه‌ر کارگه‌رانیدا.

ه- سه‌روکی زانکو بۆی هه‌یه هندی له‌ده‌سه‌لاته‌کانی به‌عه‌میده‌کان و دوو یاریده‌ده‌ره‌که‌ی خو‌ی و هه‌رکه‌سیک به‌په‌سندی بزانی بسپیری.

مادده‌ی پازده‌یه‌م:

نه‌نجوومه‌نی کولنج ده‌سته‌ی زانستی و نیداری و دارایی کولنج‌ه‌و له‌مانه‌ پیکدی:

ا - عه‌میدی کولنج سه‌روک

ب- سه‌روکه‌کانی به‌شه زانستی‌ه‌کان و سه‌روکه‌کانی نه‌ندام

لقه زانستی‌ه‌کانی نه‌و کولنج‌جانه‌ی به‌شی زانستی‌ان تیدانیه‌ی.

ج- یاریده‌ده‌ری عه‌مید نه‌ندام

د- دووله وانه‌ بیژه‌ دیاره‌کانی کولنج نه‌ندام

که دهسته‌ی دهرس ووتنه‌وه هه‌لبانده‌بژئیری.

ئه‌ندام

ه- به‌رتوه‌به‌ره‌کانی مه‌لبه‌نده‌کانی

لیتکۆلینه‌وه‌ی زانستی سه‌ره‌ه‌ کۆلیج.

مادده‌ی شازده‌یه‌م:

ئه‌نجومه‌نی کۆلیج ئه‌م تایه‌تکاریه‌یه‌کانه‌ به‌جی دینی:

۱- تایه‌تکاریه‌یه‌ زانستییه‌کان:

ا- دانانی نه‌خشه‌ی وه‌رگرتن بۆ خۆتندنی سه‌ره‌تایی و بالا به‌پیتی به‌ش یا لقی زانستی و مه‌رجه‌تایه‌تبییه‌کانیان و به‌دوادا چوونی جییه‌جی کردنیان.
ب- دانانی نه‌خشه‌ی تایه‌تی بۆ لیتکۆلینه‌وه‌ی زانستی ودانان و وه‌رگیران و بلاوکردنه‌وه‌و دابینه‌کردنی پتویسته‌یه‌کانی خۆتندن و ئه‌ندامانی ده‌سته‌ی دهرس ووتنه‌وه.

ج- دانانی نه‌خشه‌ی کردنه‌وه‌ی به‌ش و لقه‌ زانستییه‌کان و مه‌لبه‌نده‌کان و پێشنیازکردنی به‌ش و لقی زانستی نوێ یالیتکدانیان یا هه‌لوه‌شانده‌وه‌یان و دابه‌شکردنی به‌رنامه‌کان به‌سه‌ر سه‌له‌کانی خۆتندندا.

د- به‌ریار له‌سه‌ر دانی نه‌خشه‌کانی به‌شه‌ زانستییه‌کان له‌ باره‌ی داوه‌تکردنی پرۆفیسۆره‌ میوانه‌کانه‌وه‌ (الاساتده‌ الزائرین).

ه- به‌ریار له‌سه‌ردانی ناویشانی نامه‌ زانکۆیییه‌کان و دیاریکردنی لیژنه‌کانی تاقیکردنه‌وه‌ی گشتی و سه‌ر په‌رشتکارو به‌شدارو نه‌جمه‌کانی لیدوان لی زیادکردن و لی به‌لاوه‌نان له‌ باسه‌کانی خۆتندنی بالاو په‌سندکردنی ناوی ئه‌وانه‌ی تاقیکردنه‌وه‌ی ده‌ره‌کی (امتحان خارجی) ده‌ده‌ن به‌ش یا لقه‌ زانستییه‌که‌ پێشنیازی کردوون.

و- پێشنیازکردنی خۆتندنی بالایی نوێ و به‌رنامه‌و نه‌خشه‌کانی سالانه‌یان و هه‌ر کاروباریکی تر که له‌ بره‌گه‌ (ه)ی ئه‌م ماده‌یه‌دا نه‌ووتراوه.

ز- به‌ریار له‌سه‌ردانی جییه‌جی کردنی مه‌شقی پراکتیکی هاوینان بۆ قوتابییان.

۲- تایه‌تکاریه‌یه‌ ئه‌داریه‌کان:

ا- سه‌ره‌رشتی کردنی کاروباری کۆلیج و بایه‌خدان به‌ چالاکییه‌ زانستی و رۆشنیبری و په‌روه‌رده‌یی و وه‌رزشییه‌ جوړاو جوړه‌کان.

ب- نامه‌کردنی (ملاک)ی کۆلیج له‌ ئه‌ندامانی ده‌سته‌ی دهرس ووتنه‌وه‌ی کۆلیج پێش کۆتایی سالی خۆتندن له‌به‌ر رۆشنایی ئه‌و پێشنیازانه‌ی که‌ عه‌میدو ئه‌نجومه‌نه‌کانی به‌ش و لقه‌کان پێشکشی ده‌که‌ن.

ج- پێشنیازکردنی ئیجازه‌ی خۆتندن له‌ناوه‌وه‌ی هه‌ریمدا بۆ کارگه‌رانی کۆلیج له‌سه‌ر پێشنیازکردنی به‌ش یا لقی زانستی په‌یوه‌ندیدار.

د- پێشنیازکردنی گه‌رانه‌وه‌ی ئه‌ندامی ده‌سته‌ی دهرس ووتنه‌وه‌ بۆ سه‌رکار له‌سه‌ر پێشنیازی به‌ش یا لقی په‌یوه‌ندیدار (ئیجازه‌ و زه‌ماله‌و بعشه‌) بدری به‌ئه‌ندامانی.

ه- په‌سندکردنی خوته‌رخانه‌کردنی (تفرغ) ئه‌ندامی ده‌سته‌ی دهرس ووتنه‌وه‌

لهناوهوهو دهرهوهی ههرتهدا بهپتی پیوانه رهچاوکراوهکان.
و- سهپاندنی سزای (انضباطی) بهسه ر قوتابییاندا بهپتی پهیرهوو رتیماییه
رهچاوکراوهکان.

ز- سهیرکردنی ههموو نهو کاروبارانهی تر که عهمید بویان دهنتری.

ح- سهیرهشتیی جتیبهجی کردنی پهیرهوو رتیماییهکان سهبارت بهکاروباری
زانستی کولج.

ط- راسپاردن به (انتداب) کردنی نهندامانی دهستهی دهرس
ووتنهوهو (محاضرهکان) بو خوتندنی بالا بهپتی ژمارهو پتوبستی که بهش و
لقهکان دیاری دهکن.

ی- پتشنیاز کردنی نهخشه پتگه یاندن (تاهیل) ای کارگیری زانستی وئیداری.

ل- پتشنیاز کردنی نهخشه ی پهیرهوهی روشنبیری دوو قوولی.

م- نهنجوومه ن بوی ههیه لیژنه ی یاریده دهر بو جتیبهجی کردنی نه که زانستی و
ئیداری و دارایی و پهروه رده بییه کانی پتکتیتی.

۳- تاییه تکاریه داراییه کان:

۱- پتشنیاز کردنی نهخشه ی بودجه ی سالانه و بهرنامه ی کهل و پهل
هینان (استیراد) ای سالانه و نهخشه ی بهگه رخستن (استثمار) ای سالانه.

ب- راسپاردن به پریار له سهردانی دوا حساب (الحساب الختامي).

ج- په سندرکونی سیکج و نهخشه و خشته ی (کمیات) ای کارو پروژه تاییه تییه کانی
که له بووجه ی ناسایی و بهگه رخستن دا هه ن و حه و اله کردن و به لاین به ستق بو
جتیبهجی کردنیان به پتی حوکه کانی یاساو پهیرهوو مهرجه تاییه تییه کانی.

د- نهنجوومه ن بوی ههیه هندی له دهسه لاتنه کانی به عهمید بسپتری.

مادده ی حه فده یه م:

ههر کولتجیک عهمیدیک سه روکایه تییه دهکا که ده بی باوه رنامه ی

دوکتورای هه بی و له پله ی پرؤفیسور یا پرؤفیسوری یاریده دهر دایج و

خزمه تی زانکوبی به لایه نی که مه وه حه وت سال بی، نه مه دوا ی هه لبراردنی

له لایه ن نهندامانی دهسته ی دهرس ووتنه وه له کولج جدا له وانه ی له پله ی

ماموستا (مدرس) و به ره و ژووردان و دامه زران دیشی به پرپاری نهنجوومه نی

وه زبران و له سه ر پتشنیازی نهنجوومه ن و بو ماوه ی چوار سال ده بی و نه م

تاییه تکاریه یانه به جی دینی:

۱- تاییه تکاریه زانستییه کان

۱- چاودتیریکردنی ره وتی خوتندنی سه ره تایی و بالا و چه سپاندنی به رده و امیی

باری فیکری و پهروه رده یی و زانستی.

ب- سه لماندنی پتشنیازه کانی بهش و لقه کان.

ج- په سدرکونی دابه سکردنی باسه کانی حوتندن ویه که وهرزیه کان (الوحدات

الفصلیه) به سه ر نهندامانی دهسته ی دهرس ووتنه وه و موجازیره کاند و

پتکهنانی لیژنه کانی لیدوانی نامه کان و دیاری کردنی کاته کانیان.

د- به جیهینانی گشت ئو رینماییی و پهیره وانهی سه بارهت بهریتکخستنی کاروباری زانستی و پهروهده ده رچوون و ئو بهر بارانهش که له نهنجومهنی کوليجهوه ده رگراون.

۲- تایه تکارییه نیداری و داراییهکان:

۱- به جیهینانی ئو یاسا و پهیره و رینماییهانی په یوه ندییان به کاروباری نیداری و داراییهوه هه به.

ب- په سند کردنی پیتسنیازهکانی ئو لیژنانهی له کوليجدا پیکهاتون.

ج- په سند کردنی ناو نووسی قوتابییان بۆ خوتندنی سه ره تاییی وبالا.

د- په سند کردنی کرپن وهینان (استیراد) ی که لو بهلی تاقیگه یی و پیتوستیهکانی ترو گوتارو کتیب.

ه- په سند کردنی بهخشینی خهلات به کهسانی ده ره وهی زانکو له سه ره راهینان ده رس ووتنه وه له کوليجدا و سه ره رشتی کردنی نامهکان و به شداریبون له لیژنهکانی تاقیکردنه وهی سه ره تاییی لیژنهکانی لیدوان به پیتی یاسا ره جا وکراوه کان.

و- په سند کردنی کورپنی ناو نیشانی هونه ری و نیداری له چوارچیه (میلاک) ی سه لمتینراوی کوليجدا و به پیتی حوکمی یاسا و پهیره و رینماییهکان.

ز- ریکه وتن له سه ره گوازتنه وه و ته نسیب کردنی کارگه ران له ئەندامانی ده سته ی ده رس ووتنه وه و هونه ری و نیداریهکان له سنووری کوليج و فه رمانگهکانی زانکو دا دوا ی سازکاری (تنسیق) له نیوان هه ردوو لای گوزاتنه وه که دا به مه رجی له لایهن سه ره وکایه تی زانکو وه په سند بکری.

مادده ی ههژده یه م:

به شی زانستییه که (وحده) ی زانستییی بنچینه یی خوتندنی بالایه و نهنجومه نی بهش له لایهن سه ره وکه که یه وه بهر تیه ده بری که دوا ی هه لیژاردنی له لایهن ئەندامانی ده سته ی ده رس ووتنه وهی به شه وه بهر پاری سه ره وکی زانکو داده مه زری به مه رجی پله ی له پرۆفیسوری یاریده ده که متر نه بی و نهنجومه ن ئه م تایه تکارییه به جتی دیتی:

۱- لیدوانی بهر نامهکانی خوتندن و (مفردات) هکانی و کتیبهکانی خوتندن و پیتسنیاز کردنی گورپن و به لاوه نانیان له بهر تیشکی ناموزگارییهکانی ده سته ی ده رس ووتنه وه دا.

۲- پیتسنیاز کردنی پیتوستیهکانی بهش له ئەندامانی ده سته ی ده رس ووتنه وه و هونه رکاران و پیتسنیاز کردنی داوه تکردنی پرۆفیسوری میوان.

۳- بهر بار له سه ردانی پرۆزه ی ئه و لیکولینه وه زانستییهانی له لایهن ئەندامانی به شه وه پیتشکه شکران و پیتسنیاز کردنی ریتوشوتنی مسوگه ر کردنی ته و او کردنیان و ئه موزگاریکردنی یاریده دانی چاپکردنی لیکولینه وهی زانستی و کتیبی دانراو و هه رگیتردرا، و بایه خدان به لیکولینه وهکانی قوتابییان و دایینکردنی پیتوستیهکانی جتیه جتی کردنیان.

۴- جتیه جتی کردنی بهر بارهکانی نهنجومه نی کوليج.

- ۵- پیکهپیتانی لیژنه‌ی په‌روه‌ده‌یی وزانستی به‌پیتی پیتوستی به‌ش.
- ۶- سه‌ره‌رشتی کردنی ره‌وتی ده‌رس ووتنه‌وه وشیوازه‌کانی و په‌ره‌پیدانیان و نه‌رکه‌کانی نه‌ندامانی ده‌سته‌ی ده‌رس ووتنه‌وه وکارگه‌رانی تری به‌ش و کاروباری زانستی قوتاییان له‌ساله‌جیا جیاکانی خویندن له‌ریگه‌ی سه‌ره‌رشتی کردنی زانستیانه‌ی به‌رده‌وامیانه‌وه.
- ۷- به‌دوادا چوونی پیشکه‌وتنه‌ زانستییه‌کان له‌بواری زانیاری و زانستیداو ریتماییی کردنی نه‌ندامانی ده‌سته‌ی ده‌رس ووتنه‌وه بو‌نو‌تکرده‌وه‌ی به‌رنامه‌و باسه‌کانی خویندن به‌شپوه‌یه‌ک که له‌گه‌ل‌ئو و پیشکه‌وتنه‌ زانستی و ته‌کنولوجیه‌دا بگوئجی
- ۸- سپاردنی هندی له‌ده‌سه‌لاته‌کانی به‌سه‌روکی به‌ش.

مادده‌ی نۆزده‌یه‌م:

نه‌نجومنه‌نی به‌ش یا لق له‌سه‌روک و ژماره‌یه‌ک له‌نه‌ندامانی ده‌سته‌ی ده‌رس ووتنه‌وه پیکدی، که له (۱۲) زیاترو له (۷) که‌متر نه‌بن به‌مه‌رجی پله‌یان ماموستا (مدرس) و به‌ره‌وژووری بی و نه‌گه‌ر نه‌و ژماره‌یه له‌و پله‌ زانستییه‌ دا دابین نه‌بوو ده‌کرئ هه‌ندیکیان به‌پله‌ی ماموستای یاریده‌ده‌ر (مدرس مساعدا) بن و به‌پیتی له‌پیشترینه‌بیان.

مادده‌ی بیستم:

ده‌سته‌ی ده‌رس ووتنه‌وه له‌زانکۆکان و ده‌زگادا له‌مانه‌ پیکدی.

- ۱- پرۆفیسۆره‌کان.
- ۲- پرۆفیسۆره یاریده‌ده‌ره‌کان.
- ۳- ماموستاگان.
- ۴- ماموستا یاریده‌ده‌ره‌کان.

مادده‌ی بیست و یه‌که‌م:

- ۱- ده‌بی‌ئوه‌ی به‌ماموستای یاریده‌ده‌ر داده‌مه‌زری یا نه‌و له‌قه‌به‌ی پیده‌به‌خشری باوه‌رنامه‌ی ماجستیر یا هاوتاکه‌ی هه‌بی.
- ۲- نه‌گه‌ر ماموستای یاریده‌ده‌ر له‌ماوه‌ی چوار سالدا له‌روژی دامه‌زراندنییه‌وه نه‌خرايه پله‌یه‌کی به‌رزتره‌وه ده‌بی بگو‌بیزرتسه‌وه بو‌ده‌ره‌وه‌ی خویندنی بالا به‌مه‌رجی گوازته‌وه‌که‌ی ره‌زامه‌ندیی نه‌نجومنه‌نی کۆلیج و نه‌نجومنه‌نی زانکۆی له‌سه‌ری.

مادده‌ی بیست و دووه‌م:

ده‌بی‌ئوه‌ی به‌ماموستا داده‌مه‌زری یا نه‌و پله‌یه‌ی پیده‌به‌خشری به‌کی له‌م دوومه‌رجه‌ی تیدا‌بی:

- ۱- باوه‌رنامه‌ی دوکتۆرای دانپیدا‌نراو یا هاوتاکه‌ی له‌رووی زانستییه‌وه هه‌بی یا باوه‌رنامه‌یه‌کی زانستی یا هونه‌ری یا ته‌کنیکی یا پیشه‌یه‌ی له‌و تاییه‌تکارییانه‌دا هه‌بی که باوه‌رنامه‌ی دوکتۆرای تیدا‌ نادری یا باوه‌رنامه‌یه‌کی هاوتای له‌رووی زانستییه‌وه به‌مه‌رجی ماوه‌ی خویندن بو‌وه‌رکرتنی نه‌م

باوه‌رنامه‌یه له‌سێ سالی دوا‌ی وه‌رگرتنی باوه‌رنامه‌ی سه‌ره‌تابی که‌متر نه‌بی.
۲- مامۆستای یاریده‌ده‌ر بێ له‌یه‌کێ له‌ زانکۆکان یا ده‌زگای په‌یمانگا
هونه‌رییه‌کاندا بۆ ماوه‌یه‌ک که‌ له‌سێ سال که‌متر نه‌بی و له‌وماوه‌یه‌دا به‌لایه‌نی
که‌مه‌وه دوو لیکۆلینه‌وه‌ی بایه‌خداری بلاوکرده‌بیتته‌وه‌ کۆششیتکی باشی له‌ده‌رس
ووتنه‌وه‌دا کردبێ.

مادده‌ی بیست و سێهه‌م:

ده‌بێ ئه‌وه‌ی به‌پله‌ی پرۆفیسۆری یاریده‌ده‌ر داده‌مه‌زری یا ئه‌و پله‌یه‌ی پێده‌به‌خسری
له‌ده‌رس ووتنه‌وه‌دا له‌پله‌ی مامۆستادا بووبێ له‌یه‌کی له‌ زانکۆکان یا ده‌زگای
په‌یمانگا هونه‌رییه‌کاندا بۆ ماوه‌یه‌کی که‌ له‌ چوار سال که‌متر نه‌بی و به‌لایه‌نی که‌مه‌وه
سێ لیکۆلینه‌وه‌ی بایه‌خداری بلاوکرده‌بیتته‌وه‌.

مادده‌ی بیست و چاره‌م:

ده‌بێ ئه‌وه‌ی به‌پله‌ی پرۆفیسۆر داده‌مه‌زری یا ئه‌و پله‌یه‌ی پێده‌به‌خسری مه‌رحه‌کانی
برگه‌ی (۱)ی مادده‌ی (۲۲)ی تیدا بن و به‌لایه‌نی که‌مه‌وه ش‌ه‌ش سالی له‌پله‌ی
پرۆفیسۆری یاریده‌ده‌ردا به‌سه‌ر بردبێ و له‌وماوه‌یه‌دا کۆششیتکی دیاری له‌ده‌رس
ووتنه‌وه‌دا کردبێ به‌لایه‌نی که‌مه‌وه سێ لیکۆلینه‌وه‌ی ره‌سه‌ن و داھیتراوی
بلاوکرده‌بیتته‌وه‌.

مادده‌ی بیست و پینچه‌م:

به‌ده‌ر له‌حوکه‌کانی مادده‌کانی پینشو ده‌کری خاوه‌نی باوه‌رنامه‌ی دوکتۆرای
دانپیدا‌نراو یا هاوتاکه‌ی له‌رووی زانستیه‌وه‌ له‌زانکۆدا به‌پله‌ی پرۆفیسۆری
یاریده‌ده‌ر له‌سه‌ر پینشیا‌زی نه‌نجومه‌نی زانکۆ دا‌به‌زری نه‌گه‌ر هه‌مان ماوه‌ی ده‌رس
ووتنه‌وه‌ی له‌زانکۆکانی ده‌ره‌وه‌ی هه‌رێمدا هه‌بووبێ و به‌سه‌رکه‌وتوو له‌ده‌رس
ووتنه‌وه‌دا ناسرابێ و لیکۆلینه‌وه‌ی زانستی بایه‌خدارو داھیتراوی بلاوکرده‌بیتته‌وه‌.

ده‌روازه‌ی سێهه‌م

ده‌زگای په‌یمانگا هونه‌رییه‌کان

مادده‌ی بیست و شه‌شه‌م:

ده‌زگایه‌ک به‌پیتی ئه‌م یاسایه‌ داده‌مه‌زرتیری پیتی ده‌ووتری (ده‌زگای په‌یمانگا
هونه‌رییه‌کان له‌ هه‌رێمدا) و مه‌لبه‌نده‌که‌ی له‌شاری هه‌ولیر ده‌بی.

مادده‌ی بیست و چه‌وته‌م:

ده‌زگاکه‌ له‌و په‌یمانگایانه‌ پیکدی که‌ له‌بواره‌کانی خوتندنی هونه‌ریی دوا‌ی خوتندنی
ئاماده‌یی و هاوتاکانیدا پسپۆرن و که‌سایه‌تیه‌کی مه‌عنه‌ویی هه‌یه‌و بۆی هه‌یه
نامۆگاری کردنه‌وه‌ی په‌یمانگای نوێ یا هه‌له‌وه‌شانده‌وه‌ یا له‌یه‌کدانیا‌ن بکا له
هه‌رکاتدا به‌پتوبست زانرا.

مادده‌ی بیست و هه‌شته‌م:

۱- نه‌نجومه‌نیک ده‌زگا به‌رتوه‌ ده‌با که‌ پیکدی له‌سه‌رۆکه‌که‌ی و عه‌میده‌کانی

په پیمانگانگان و نوټنه رانی و هزاره ته په یوه ننداره کسان له وانه ی بلایه نی که مه وه لرا ده ی به رتیه به ری گشتی دان و له دیار یکر دنیاندا کار مه ندی و پسی پوزی له لایه ن سه رو کی نه نجوومه نی و ه زی رانه وه بو ماوه ی دوو سال دهبی و ده شی نوئی بکر ټتیه وه، هره وه ها نوټنه رتیکی هه لټر ټر دراو له لایه ن ده سته ی دهرس ووتنه وه ی هه ر په پیمانگایه ک بو ماوه ی دوو سال.

۲- نه نجوومه نی ده زگا نه و تاییه تکاری و ده سه لاتانه به جتی دټنی که به نه نجوومه نی زانکو سپی تر دراو ن به شتیه یه ک که له گه ل بارو دوخی ده زگا بگو نجی و بو شی هه یه هه ندی له ده سه لاتانه کانی به سه رو کی ده زگا بسپی ری.

۳- تاییه تکاری چوټی تیبی بریاره کانی به پیتی ماده (۱۳ و ۱۴) ی نه م یاسایه ده بی.

ماده ی بیست و نهم:

۱- نه وه ی به سه رو کی ده زگا داده مه زری دهبی باوه رنامه ی دوکتورای هه بی و پله ی زانستی له پرؤ فیسوزی یاری ده ده ر که متر نه بی و له کار مه ندان و پسی پوزان بی و له لایه ن نه ندامانی ده سته ی دهرس ووتنه وه وه له وانه ی له پله ی ماموستای یاری ده ده رو به ره ووژورن هه لټر ټر درا بی.

۲- سه رو کی ده زگا هینده ی نیش په یوه ندی به کاروباری ده زگا وه هه بی ده سه لاتانه کانی سه رو کی زانکو به جتی دټنی و بوئی هه یه هه ندی له ده سه لاتانه کانی به عه میده کانی په پیمانگانگان یا هه ر که سی به په سندی بزانی بسپی ری.

ماده ی سیپه م:

په پیمانگانگان له لایه ن نه نجوومه نی په پیمانگاو به رتیه ده بری و ده بیته ده سه لاتی بالای و له عه میدی په پیمانگانگان سه رو کی به ش و لقه کان پیکنی که هه مان تاییه تکاری و ده سه لاتانه کانی کولتجی زانکو کانی دهبی به شتیه یه ک که له گه ل بارو دوخی په پیمانگانگان بگو نجی و بوئی هه یه هه ندی له ده سه لاتانه کانی به عه مید بسپی ری و تاییه تکاری به کانی و چوټی تیبی بریاردانی به و شتیه یه دهبی که له ماده (۱۶) ی نه م یاسادایه.

ماده ی سی ویه کم:

۱- دهبی نه وه ی به عه میدی په پیمانگانگان داده مه زری له پله ی ماموستاو به ره ووژوردا بی دوا ی هه لټر ټر دنی له لایه ن ده سته ی دهرس ووتنه وه ی په پیمانگاو به بریاری نه نجوومه نی و ه زی ران له سه ر ناموزگاری نه نجوومه ن و بو ماوه ی چوار سال دهبی.

۲- عه میدی په پیمانگانگان نه و ده سه لات و تاییه تکاری یانه ی عه میدی کولتجی دهبی که له م یاسایه دا دیار یکر او ن و به شتیه یه ک که له گه ل نامانجه کانی په پیمانگانگان بگو نجی.

ده روزه ی چواره م چند حوکمیکی گشتی و کوتای

ماده ی سی و دووم:

۱- نه ندامانی ده سته ی دهرس ووتنه وه پله زانستی به کانیان و هه موو نه و مافه نایان ده مینت که له م یاسایه دا یاساکانی قرو په ره وو رینماییه کانیاندا هه ن جگه

له سهر مووچه (مخصصات) ی خوټه رخان کردن له حاله تی (ته نسیب) یا ترخانگردنیاندا بوټه فرمانیک له نهټجوومه نی خوټندن بالاو لیکوټلینه وهی زانستی یا مه لبه نده کانی زانکوکان و ده زگای په یمانگا هونه ریبه کان و وه زاره تی په روه رده و نهو ماوه به شیان به خزمه تی زانکوټی بوټه به سستی زیاده ی سالانه و پله به رزی و خانه نشینی بوټه حساب ده کری.

ب- نه دماهی ده سته ی دهرس ووتنه وه له حاله تی دامه زرانندیان یا گوازتنه وه یاندا بوټه فرمانیک له دهره وهی ده زگاکانی خوټندن بالادا صافی پایه به رزی زانستی (الترقیه العلمیه) یان ده مینی نه گهر مه رجه پیوسته کانیان تیدابن جگه له مه رچی دهرس ووتنه وه.

ماده ی سی و سټیم:

۱- نه م کاروبارانه به پهیره و دیاری ده کرین.

۱- مه لبه نده کانی لیکوټلینه وهی زانستی له زانکوکان و کوټلیجه کان و ده زگای په یمانگا هونه ریبه کان و تایبه تکاری و کاروباره زانستی و ئیداریه کانیان.

ب- به شه کانی فرمانگه کانی خوټندن بالاو تایبه تکاریه کانیان و به شه کانی مه لبه نده کانی زانکوکان و ده زگای په یمانگا هونه ریبه کان.

ج- کاروباری په یوه نندیدار به وه رگرتنی قوتابییان و گواستنه وه یان.

۲- به رټنماییه ک که نهټجوومه نی خوټندن بالاو لیکوټلینه وهی زانستی دهریده کا نهو کاروبارانه دیاری ده کرین که په یوه نندیان به ناموټو گاریکردن ورټی نیشان دانه وه هه یه له روهی زانستی و په روه رده یی و کوټمه لایه تی و فیکریه وه و یاریده دانیان له روهی مادی و مه عنه و ییه وه و رټکخستنی چالاکیی نابه رنامه یی و تاقیکردنه وه کانیان و نه رکیی سهرشایان و رټکوټیکییان و ناردنیان بوټه (بعشه و زماله) و ههرشتیک که په یوه نندی به کاروباره کانی تری زانستی و په روه رده ییه وه هه یی و رټکخستنی موله تی خوټندن (الاجازه الدراسیه).

ماده ی سی و چواره م:

۱- دادگاکان نابټ نه م جوټره داوایانه (دعوی) ببینن که دژ به زانکوټو ده زگای په یمانگا هونه ریبه کان یا کوټلیج و په یمانگا کانیان ده کرین و په یوه نندیان به وه رگرتن و گوازتنه وه و تاقیکردنه وه یا نهو سزایانه وه هه یه که له سهر دهرنه چوون و شتی تر دهره هق قوتابییان دهرتین نه نیا زانکوټو ده زگای په یمانگا هونه ریبه کان صافی په کالاکردنه وهی نهو شکاتانه یان هه یه که له م کاروبارانه ده وه شینه وه و به رټنماییه ک دیاری ده کرین که نهټجوومه نی خوټندن بالاو لیکوټلینه وهی زانستی دهریده کا.

۲- دادگاکان نابټ داوآکانی هه لسه نگانندنی باوه رنامه و پله ی زانستی عبیراقی و بیانیی دوا ی پله ی خوټندن یاسایی و داوآکانی به خشینی له قه ب و باوه رنامه ی زانستی شانازی ببینن.

ماددهی سی و پینجهم:

زانکوکان و دهزگای پهمانگا هونه ریبه کان بویان ههیه له تاقیکردنه وه زانستییه کان و پراکتیکه زانستی و تاقیگه بیسکانیان و راهیتانی قوتابییاناندا سوود له هه موو داموده زگا پسپوره کانی فه رمانگه کانی هه ریم بیتن و له سهه رهم فه رمانگه یانهش پتویسته که کاریان ناسان بکهن و یاریده یان بدن.

ماددهی سی و شه شهه:

هه رددو و یاریده دهه دری سهه رۆکی زانکو به پر یاری نه نجوومه نی وه زیران و له سهه ر پیشنیازی نه نجوومه نی زانکو داده مه زرین و نه رکه کانیان به پیتی رینماییه ک دیاری ده کرتین و ده بی به لایه نی که مه وه له پله ی پرۆفیسوری یاریده ده ردا بن.

ماددهی سی و هه وته:

- ۱- بۆ هه ر کۆلیجیک یاریده ده ریکی عه مه يد به پر یاری سهه رۆکی زانکو له سهه ر نامۆزگاری نه نجوومه نی کۆلیج داده مه زرئ.
- ۲- بۆ هه ر پهمانگایه ک یاریده ده ریک به پر یاری سهه رۆکی ده زگا و له سهه ر نامۆزگاری نه نجوومه نی پهمانگا که داده مه زرئ.

ماددهی سی و هه شته:

زانکوکان و دهزگای پهمانگا هونه ریبی یه کان ده به خشرین له ره سمی گو مرگی هه موو نه و شمه ک و که ل و په ل و جیهه زانه و پارچه کانیان و شمه کی یه ده گ و تاقیگه یی و نامیری روون کردنه وه و فیلم و بلاو کراوه و کتیب و چاپه مه نی هیتراو له ده ره وه له چوارچیه ی پرۆه و تایبه تکار به کانی خویندن دا که خزمه تی به سهه ر کانی ده به خشرین.

ماددهی سی و نه وه:

- ۱- نه نجوومه ن بۆی هه یه په بیره وی پتویست بۆ ناسانی جیهه جئ کردنی هوکمه کانی نه م یاسایه پیشنیاز بکا.
- ۲- کار به هیه چ ده قتی ک ناکرئ که له گه ل هوکمه کانی نه م یاسایه دا ناکۆک بن.

ماددهی چله م:

ده بی نه نجوومه نی وه زیران هوکمه کانی نه م یاسایه جیهه جئ بکا.

ماددهی چل ویه که م:

نه م یاسایه له رۆژی بلاو کردنه وه یه وه له رۆژنامه ی ره سمیدا کاری پیده کرئ.

جوهر نامق سالم

سهه رۆکی نه نجوومه نی نیشتمانی کوردستانی عێراق